

Praktična implantologija

Praktična implantologija

Dijagnostički, kirurški, protetski i tehnički
aspekti estetskog i funkcijskog sklada

Ashok Sethi

BDS, DGDP (UK), MGDSRCS (Eng), DUI (Lille), FFGDP (UK)

Thomas Kaus

Dr. med. dent. (FRG)

Predgovor Prof. Dr. H. Weber i Raj K RajaRayan OBE

Quintessence Publishing Co, Ltd
Berlin, Chicago, Tokio, Barcelona, Istanbul,
London, Milano, Moskva, Mumbai, Pariz
Peking, Prag, Sao Paulo, Seoul i Varšava

Praktična implantologija

Dijagnostički, kirurški, protetski i tehnički
aspekti estetskog i funkcijskog sklada

Ashok Sethi, Thomas Kaus

Urednik hrvatskog izdanja: prof. dr. sc. Darko Macan

Recenzent: doc. dr. sc. Robert Čelić

Nakladnik: Media ogled d.o.o.

Za nakladnika: mr. sc. Nives Škara
Sandra Dumančić

Prijevod: Vesna Haban, dr. stom.
Ida Strbad, dr. stom.

Lektura: Svjetlana Čičak, prof.

Grafički urednik: Krunoslav Vilček

Tisak: Printera d.o.o.

Naklada: 800

Zagreb, 2009.

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 714392

ISBN 978-953-95922-2-4

Naslov izvornika:

Practical Implant Dentistry - Diagnostic, Surgical, Restorative and Technical

Aspects of Aesthetic and Functional Harmony

© 2005 by Quintessence Publishing Co, Ltd

Sva prava zadržana. Ova knjiga ili bilo koji njen dio ne može se reproducirati, pohraniti ili prenijeti u bilo kojoj formi ili na bilo koji način, elektronski, strojno, kopiranjem ili slično, bez pismenog pristanka nakladnika.

ISBN 1-85097-089-0

Sadržaj

Dio I Uvod i procjena	1
Poglavlje 1. Uvod	5
Poglavlje 2. Odabir pacijenta i filozofija terapije	7
Poglavlje 3. Procjena pacijenta	9
Poglavlje 4. Medicinska anamneza	15
Poglavlje 5. Dodatni dijagnostički postupci	17
Poglavlje 6. Anatomske varijacije	27
Dio II Ugradnja implantata: kirurški i protetski postupci	39
Poglavlje 7. Imediatna implantacija	43
Poglavlje 8. Kasna implantacija u dostačnu kost s razvijenim grebenom	69
Poglavlje 9. Kasno opterećenje: otvaranje implantata	107
Poglavlje 10. Protetska faza: protetski postupci	119
Dio III Augmentacija: zahvati na tvrdom i mekom tkivu	147
Pregled	151
Poglavlje 11. Širenje kosti	155
Poglavlje 12. Lokalizirani onlej koštani transplantati	173
Poglavlje 13. Opsežni koštani transplantati	195
Poglavlje 14. Stražnja maksila	207
Poglavlje 15. Stražnja mandibula	231
Poglavlje 16. Korektivni zahvati na mekom tkivu	249
Literatura	271
Pojmovnik	278
Indeks	280

Poglavlje 9.

Kasno opterećenje: otvaranje implantata

Uvod

Glavni cilj ovdje opisane filozofije liječenja počiva na pouzdanom postizanju oseointegracije u kombinaciji sa stvaranjem primjerene podloge od tvrdog tkiva koja podupire meko tkivo. Teži se tome da mekog tkiva ima u dovoljnoj količini i da je primjerenog oblika kako bi se mogao oblikovati željeni skladni izlazni profil. Oblik nadogradnji, koje se u trenutku otkrivanja implantata spajaju s implantatom, utječe na izgled vidljivog dijela i konture gingive. Stoga je očito da veličina i oblik korištenih komponenti trebaju biti slični definitivnoj nadogradnji i definitivnom protetskom radu.

Idealnu komponentu za spajanje stoga predstavlja definitivna nadogradnja odabrana u vreme usadijanja implantata. Time se idealno oblikovana nadogradnja za planirani protetski rad može spojiti u trenutku otvaranja implantata. Ponovno skidanje i ponovno stavljanje različitih komponenti može se izbjegći spajanjem definitivne nadogradnje u toj fazi rada. Time nastaju različite prednosti:

- mogu se spriječiti negativne reakcije tkiva, koje se javljaju ponavljanim, opetovanim odstranjenjem i spajanjem;¹⁰⁹
- mogu se izbjegći netočnosti, uzrokovane prijenosom različitih komponenti između laboratorija i ordinacije;¹¹⁰⁻¹¹²
- troškovi se mogu smanjiti jer se razne dodatne faze u laboratoriju mogu izbjegći i otpada kupovina različitih komponenti koje su nužne za prijenos informacija.

Povrh toga, u tom se trenutku može prilagoditi i postaviti privremeni rad koji je izrađen na modelu za koji je uzet otisak u vrijeme usađivanja implantata.

Nadogradnje za cijeljenje ne smatraju se idealnim, osim u slučaju kada se koriste za oblikovanje, na način da se izbjegnu neželjeni oblici mekog tkiva. Posebnu pozornost treba obratiti na implantate čije nadogradnje zahtijevaju kut veći od 15°. Konturiranje mekog tkiva nadogradnjama za cijeljenje može dovesti do recessije gingive (Slika 8.59.). Ako se ipak nadogradnja za cijeljenje treba upotrijebiti kao sulkusformer, postojeći privremeni rad mora se eventualno nakon otvaranja implantata modificirati kako bi se mogao dalje koristiti.

Različiti rezovi za otvaranje implantata koriste se na način da nastane skladan tijek gingive koji odgovara susjednim zubima i da je moguće oblikovanje prirodne interdentalne papile. Protokol koji se koristi treba pojednostaviti tijek zahvata pacijentu, kliničaru i zubnom tehničaru.

Preoperativno planiranje

Šupljii privremeni rad, kod kojeg su položaj i oblik zuba određeni na dijagnostičkom predlošku, trebao bi se izraditi od akrilata. Promjene izvedene do tog trenutka mogu se inkorporirati na osnovu dodatnih otisaka.

Otvaranje implantata

Otvaranje implantata trebalo bi izvesti na način da potreban pristup uslijedi uz što je moguće manje invazivnu tehniku. Niz različitih tehnika bit će naveden u dijelu koji slijedi (Dijagram tijeka 9.1.).

Minimalno otvaranje

Kada postoji dovoljno tkiva, jedini je cilj otvaranja odstranjenje tkiva da bi se pričvrstila nadogradnja i privremeni rad. Primjerice, eksicija tkiva okruglim izrezivačem sluznice ne dovodi uvek do optimalnog tijeka marginalne gingive. Stoga je razvijen minimalni rez (H oblika). Time postoji mogućnost procjene tijeka gingive i, ako je potrebno, izvođenja zahvata na mekom tkivu, ili da se na-

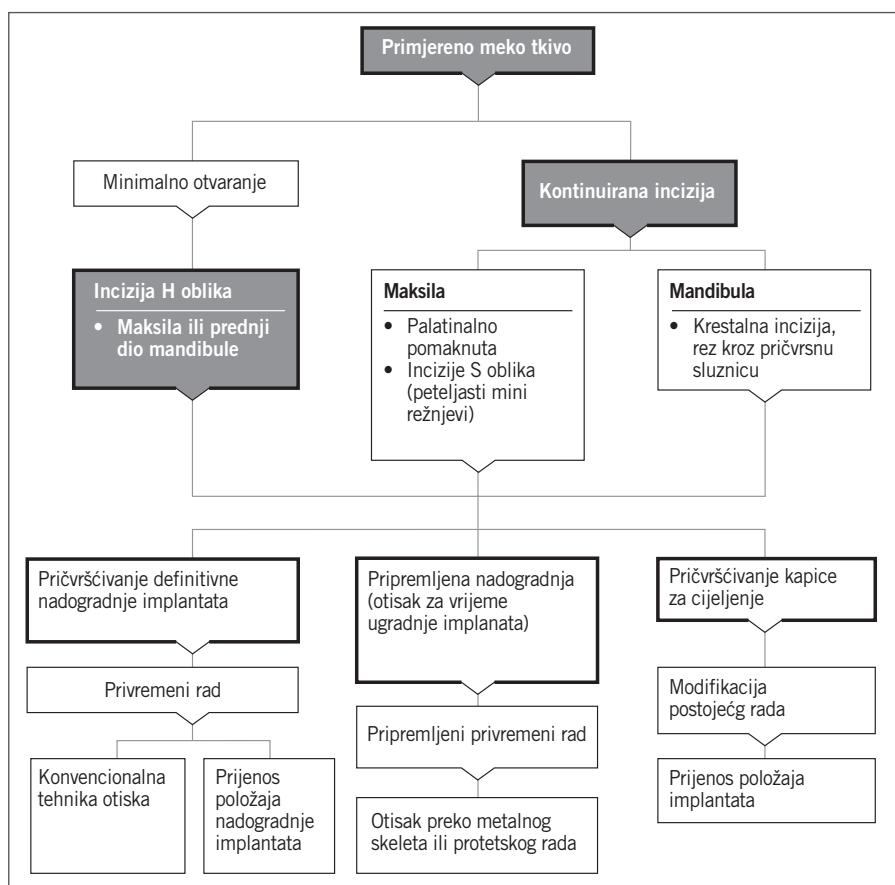
pravi eksicija kada je to prikladno (Slika 9.1. do Slika 9.14.).

Izvođenje reza "H oblika"

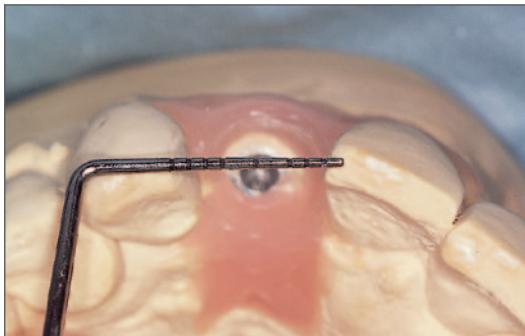
Izvođenje ovog reza preporuča se u sljedećim situacijama:

- prednje područje gornje ili donje čeljusti
- položaj implantata koji se može jasno locirati
- otvaranje jednog jedinog implantata
- veći broj implantata s dovoljnim razmakom između implantata.

Rez uslijedi izravno preko implantata, pri čemu se glavni rez oblikuje u palatalnom dijelu implantata, a paralelni rasteretni rezovi pokraj implantata, otprilike 2 mm udaljeno od susjednih zubi (Slika 9.3. i Slika 9.15.).

Dijagram tijeka 9.1.
Otvaranje implantata

Slika 9.1. Okluzalni pogled na radni model s položajem implantata izrađen prema otisku za vrijeme usadišvanja implantata. Ovaj položaj može se prenijeti natrag u usta pacijenta. Nadogradnja, koja je izabrana za vrijeme ugradnje implantata, može se obraditi uz pomoć ovog modela s analogom implantata. Privremeni rad, kao i metalni skelet također se izrađuju na ovom modelu.

Slika 9.2. Okluzalni pogled na zacijeljeni čeljusni greben prije otvaranja implantata. Prijenosom mjerena s radnog modela (vidi Sliku 9.1.) u usta pacijenta, moguće je jednostavno odrediti intraorali položaj implantata.

Slika 9.3. Vidljiv je rez H-oblika za otkrivanje implantata. Horizontalni dio reza smješten je s palatalne strane vrha grebena. Time se meko tkivo može pomaknuti od palatalne na labijalnu stranu gdje se vidi blago udubljenje.

Slika 9.4. Sonda oštrog vrha (Ankylos set za otkrivanje, Densply Friadent, Mannheim, Njemačka) može se koristiti za lokaliziranje implantata.

Slika 9.5. Primjenom plosnatog instrumenta meko se tkivo može odvojiti od implantata zbog pristupa na pokrovni vijak (Ankylos set za otkrivanje implantata).

Slika 9.6. Ekskavator se može koristiti za mobilizaciju (podminjanje) okolnog mekog tkiva i za odstranjivanje kosti koja je prečula preko implantata i sprječava pristup pokrovnom vijku (Ankylos set za otkrivanje implantata).

Slika 9.7. Ankylos set za otkrivanje implantata s četiri instrumenta koji olakšavaju otkrivanje i odvajanje mekog i tvrdog tkiva, osobito kada se izvodi minimalno invazivno otkrivanje (dostupan kod Densply Friudent, Mannheim, Njemačka).

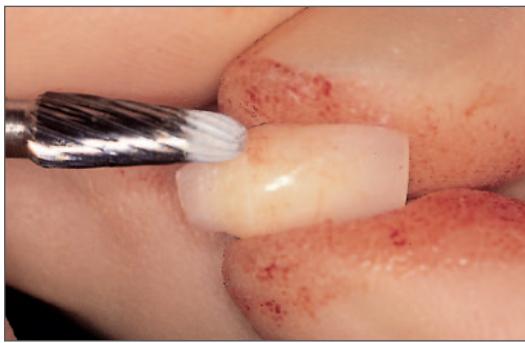
Slika 9.8. Labijalni pogled na izvršanje pokrovnoga vijka. Obrnuti navoj na odvijaču odgovara navoju u pokrovnom vijku. Time se umanjuje rizik od ispadanja vijka za vrijeme skidanja.

Slika 9.9. Nadogradnja je obrađena u zubotehničkom laboratoriju na modelu za koji je uzet otisak u vrijeme ugradnje implantata (majstor zubne tehnike Peter Sochor). Konusnom vezom pojednostavljenje je stavljanje nadogradnje u kombinaciji s minimalnoinvazivnim otkrivanjem. Primjena laganog pritiska prstom pri postavljanju nadogradnje potvrđuje ispravan dosjed nadogradnje jer je kod ispravnog dosjeda nadogradnje ona osigurana od rotacije. Provjera ispravnog dosjeda u tom trenutku umanjuje rizik da se kasnije olabavi.

Slika 9.10. Labijalni pogled na nadogradnju nakon postavljanja pričvrsnog vijka silom od 15 Ncm. Ranije vidljivo labijalno udubljenje mekoga tkiva ispravljeno je labijalnim potiskom sluznice pri otvaranju implantata. U vrijeme rada sa sitnim dijelovima, dišni se putovi zaštite gazom.

Slika 9.11. Privremeni rad izrađen izravno na nadogradnji u zubotehničkom laboratoriju prilagodi se postojećoj situaciji. Privremenim radom oblikuju se konture mekog tkiva vidljivoga dijela.

Slika 9.12. Privremeni rad nakon obrade. Subgingivni je dio malo sužen. Konačan oblik privremenog rada postignut je isprobavanjem u ustima pacijenta i kontrolom učinka na meko tkivo.

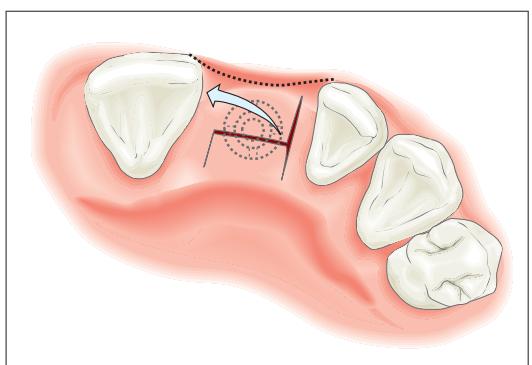
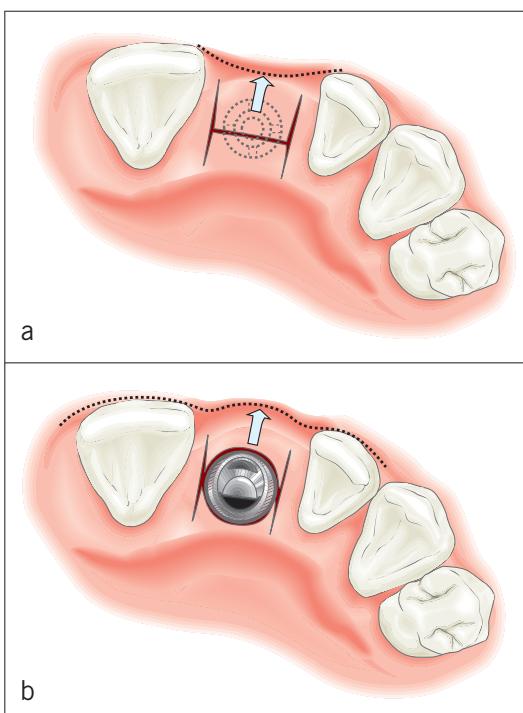
Not for Publication

Slika 9.13. Labijalni izgled privremenog rada in situ. U mezijalnom području može se vidjeti smanjena prokrvljenost koja doprinosi razvoju papile. Labijalna meka tkiva ne pokazuju smanjenu prokrvljenost jer bi to moglo dovesti do recesije.

Slika 9.14. Definitivna krunica gledana labijalno s izvrsnim oblikom i bojom zuba. Izgled vidljivoga dijela sa zdravim mekim tkivom što djeluje prirodno (protetski rad izveo dr. Chris Parte, tehnički dio Richard Greenlees).

Slika 9.16. (gore) Modifikacija reza H-oblika za postranično pomicanje mekog tkiva iznad implantata, primjerice za oblikovanje papile.

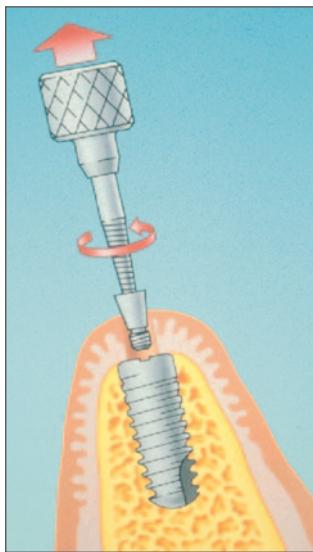
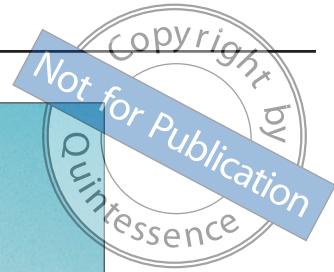
Slika 9.15. (lijevo) Dva shematska prikaza okluzalnoga pogleda koja trebaju pojasniti primjenu reza H-oblika. Ovaj se rez može koristiti i kod usadivanja implantata s planiranim imedijatnim opterećenjem.

a) Prvi je shematski prikaz lokalizacije reza u odnosu na implantat koji se otkriva. Papile se ne zahvaćaju, a horizontalni dio reza omogućuje pomicanje mekog tkiva prema labijalno.

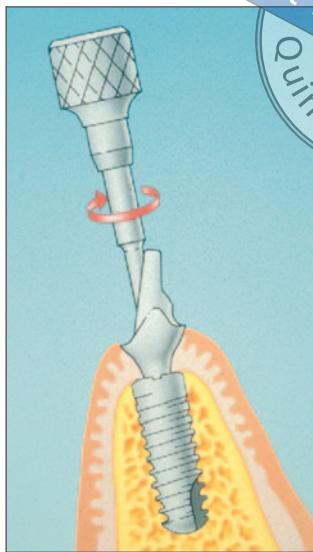
b) Drugi dijagram pojašnjava situaciju nakon postavljanja nadogradnje u implantat. Meko tkivo koje je bilo iznad implantata potisnuto je labijalno i formira labijalnu konturu gingive.

Veličina i ispravno oblikovanje reza ovise o kliničkoj situaciji (Slika 9.15. i Slika 9.16.). Mobilizacija, tj. podminiranje mekog tkiva koje okružuje implantat omogućuje centriranje incizije preko implantata. Nadalje, opseg mobilizacije ovisi o obliku i veličini pokrovног vijka i nadogradnje. Prilaz se mora oblikovati na način da se tvrdo i meko tki-

vo na pokrovnom vijku mogu odstraniti i da je moguće ispravno spajanje nadogradnje. Količina tkiva koju je potrebno odstraniti ovisi nadalje o tipu veze između implantata i nadogradnje. Najmanje je otvaranje potrebno kod konusne veze jer je potreban samo jedan prilaz prema unutarnjem konusu implantata (Slika 9.17.). Nadogradnja se ne

Slika 9.17. Shematski prikaz odstranjenja pokrovnog vjika uz malu inciziju. Pokrovni vijak pokriva samo unutarnji konus implantata i stoga je moguće odstranjenje minimalno invazivnim otvaranjem.

Slika 9.18. Prethodno odabrana nadogradnja postavlja se u vrijeme otkrivanja. Kako se mora otkriti samo pristup unutarnjem konusu, kost se može ostaviti u rubnom području rameva implantata. Ipak se mora sa sigurnošću utvrditi da nadogradnja ispravno sjedi i da je veza uspostavljena. Vanjski konus nadogradnje se laganim pritiskom prsta utisne u unutarnji konus implantata kako ne bi došlo do rotacije. Tada se može ispitati ispravan dosjed nadogradnje pri čemu se nadogradnju pokuša okretati.

treba prilagođavati na rame implantata, već se samo spaja preko unutarnjeg konusa (Slika 9.18.). Sučelno spajanje s vanjskim šesterokutom zahtijeva najveću točnost kako se rame implantata ne bi oštetilo, a zahtijeva i najveće otvaranje.

Izvođenje kontinuiranog reza

Izvođenje kontinuiranog reza za mobilizaciju mukoperiostnog režnja indicirano je za razne situacije koje su navedene u dijelu koji slijedi. Ovaj se rez može izvesti u gornjoj i donjoj čeljusti, pri čemu se ovisno o prisutnom tkivu rade određene razlike.

Gornja čeljust

U palatalnom području gornje čeljusti postoji obilje keratinizirane gingive. To se tkivo teško mobilizira jer je čvrsto spojeno s podlogom. Unatoč tome, moguće je izvesti repoziciju tog tkiva od pa-

latinallno prema labijalno i povrh toga oblikovati papili. To je sretna okolnost jer je gornja čeljust u pravilu više vidljiva.

Donja čeljust

U području donje čeljusti pričvrsna keratinizirana gingiva atrofira zajedno s podležećom kosti. To obično vodi do nastanka uske trake keratiniziranog, pričvrsnog tkiva. U pravilu se u području donje čeljusti izvodi krestalni rez koji dijeli pričvrsno tkivo i vodi do keratiniziranog tkiva u lingvalnom i labijalnom području implantata. U lingvalnom području obično ne postoji dovoljno pričvrsnog tkiva raspoloživog za zahvate. Kod postojanja neznatne resorpcije u sredini čeljusnog grebena i u labijalnom području postoji široka traka keratinizirane gingive. To se tkivo, ukoliko je potrebno, može iskoristiti za rekonstrukciju papile. Tkivo donje čeljusti može se lako mobilizirati i bez po-teškoća prilagoditi na implantat.

Pojmovnik

Ovaj pojmovnik se odnosi na specifične izraze koji su korišteni u knjizi. Njegova namjena nije da bude rječnik.

Akrilatni most s malom spojkom

Privremeni protetski rad čiji član mosta je malom spojkom povezan s privjesnim članom mosta. Mala spojka obično dolazi palatalno ili lingvalno.

Akrilatom fasetirani hibridni most

Privremeni adhezivni most s perforiranim krilcima za cementiranje koja omogućuju mehaničku retenciju adhezivnog cementa, čime je pojednostavljeno skidanje i ponovno postavljanje mosta. Zahvaljujući akrilatnom fasetnom dijelu most je moguće modificirati (skidanje i nanošenje akrilata).

Akrilatom fasetirani Rochette-most

Privremeni most s Rochette-krilcem koji se adhezivno cementira sidrom, te koji se cementira na konvencionalni način (krunica ili djelomična krunica).

Dijagnostička šablona

Akrilatna šablona koja je izrađena na osnovi dijagnostičkog predloška i uz pomoć koje kliničar može prikazati idealan položaj zuba u ustima pacijenta. Šablona se može primijeniti za procjenu augmentacije, koja je eventualno potrebna, i služi pri odabiru položaja implantata i potrebne nadogradnje implantata.

Frenektomija

Odstranjenje visoko postavljenog frenuluma.

Iscrтavanje čeljusnog grebena

Postupak kojim se izravnim intraoralnim mjerjenjem određuje širina koštanog dijela čeljusnog grebena. Mjerjenje se izvodi pomoću kalipera ili kalibriranim sondom.

Izravan (konvencionalni) otisak

Otisak nadogradnje za izradu radnog modela koji odražava situaciju u ustima pacijenta. Izravni otisci se izljevaju u super tvrdoj sadri ili u epoksi umjetnoj smoli.

Lateralni vijak za pričvršćivanje

Mali vijak koji služi za lateralno pričvršćivanje zubnog nadomjeska koji seže u malu udubinu koja se nalazi u nadogradnji implantata ili na metalnoj kapici koja je pričvršćena na nadogradnji implantata.

Nadogradnja s indeksom

Pomoću indeksa se broj mogućih položaja nadogradnje ograničava. Indeks (šesterokut, osmerokut ili drugi) često se koristi za osiguravanje od rotacije.

Nadogradnja bez indeksa

Nadogradnja koja se može pričvrstiti u bilo kojem položaju. Osiguravanje od rotacije postiže se frikcijom.

Osiguranje od rotacije

Osiguranje od rotacije sprječava da se nadogradnja pričvršćena na implantatu rotira pod utjecajem sila. Osiguranje od rotacije može se postići jednom iregularnošću (primjerice putem šesterokuta, osmerokuta itd.) ili preciznom konusnom vezom.

Postava zubi u dijagnostičke svrhe

Dijagnostička postava zubi izradena od voska, akrilata ili nekog drugog materijala sa zubima koji su estetski i funkcionalno optimalnom položaju. Time se mogu usporediti idealan položaj zubi s prisutnom koštanom masom, budućim položajem implantata i eventualno potrebnim koštanim transplantatom.

Peteljkasti režanj

Režanj koji ostaje povezan sa svojom bazom kako bi se održala opskrba krvlju i koji se može premjestiti u prihvatno područje.

Podizanje dna sinusa

Odizanje sluznice sinusa s dna i zidova maksilarnog sinusa kroz prozorčić na kosti (normalno u području lateralnog koštanog zida). Time je omogućen unos augmentacijskog materijala, čime se povećava postojeća koštana masa za usadivanje implantata.

Prijelazna opskrba

Privremeni rad koji se postavlja nakon nadogradnje prije nego uslijedi definitivna opskrba. Prijelazna opskrba postavlja se na implantat i može se koristiti za oblikovanje kontura mekog tkiva i potvrdu parametara za definitivni protetski rad.

Prijenos položaja nadogradnje implantata

Tehnika otiska za prijenos položaja nadogradnje implantata u Zubotehnički laboratorij gdje se izrađuje model s korektno postavljenom replikom nadogradnje. Niti nadogradnja implantata niti replika se ne bi trebale mijenjati u Zubotehničkom laboratoriju.

Privremeni protetski rad

Protetski rad za nadomjestak zuba/zubi od početka liječenja do postave prijelaznog rješenja ili definitivnog protetskog rada. Privremeni protetski rad je pogodan je za procjenu funkcionalnih i estetskih parametara.

Rochette-most s malom metalnoakrilatnom spojkom

Rochette adhezivni most čije krilce je malom spojkom spojeno s privjesnim članom mosta. Spojka se normalno smješta palatalno ili lingvalno.

Slobodni gingivni transplantat

Transplantat keratinizirane sluznice koji se često uzima s područja nepca (donatorska regija). U području gdje se transplantat postavlja period se ostavlja kako bi su osigurala revaskularizacija.

Subepitelni vezivni transplantat

Transplantat mekog tkiva (subepitelno vezivo) koje se najčešće uzima s područje nepca.

Sulkusformer

Transgingivna komponenta koja se pričvršćuje se u trenutku otvaranja ili ugradnje implantata, kako bi se osigurao pristup do postavljanja definitivne nadogradnje.

Širenje kosti

Širenje čeljustnog grebena predstavlja tehniku koštane manipulacije. Koštani se greben širi za potrebe ugradnje implantata ili augmentacijskog materijala razdvajanjem kortikalnih ploha.

Transplantat

Transpozicija tvrdog ili mekog tkiva iz donorskog mesta koje je udaljeno od mesta prihvata. U prihvatnom području mora se osigurati opskrba transplantata krvlju, po čemu se transplantat razlikuje od režnja. (Definicija ne uzima u obzir porijeklo transplantata, primjerice autogeni, ksenogeni itd.).

Vestibuloplastika

Promjena morfolologije vestibuluma pomicanjem visokih hvatišta mišića apikalno čime se dobije pričvrsno periimplantno meko tkivo.

Zahvati na dnu sinusa

Zahvati na kosti pomoću osteotoma (kondenzera) za preoblikovanje dna sinusa osteotomijom bez stvaranja perforacija, te tako omogući ugradnja dužeg implantata.

Zahvati na kosti

Lokalna transpozicija kosti za promjenu (povećanje) visine kosti, širine kosti ili gustoće kosti.

Indeks

A

- Adhezivni mostovi 77
Akrilatni ključ za prijenos 123
ASA 1 (Američko anestezijološko društvo) 9

B

- Biomehanika 152

C

- Cawoodova i Howellova klasifikacija 28, 30, 32, 35, 195

D

- Dahlovo načelo 79
Dijagnostika
  snimanje 17
  priček 23, 74, 129, 140
  šablona 74, 87, 99, 129, 169, 201, 204
Džepovi
  nakon imedijatnog postavljanja 252
  integritet 46

F

- Fistule, zatvaranje fistula 251
Frenulektomija 250

G

- Gingiva, rubovi
  ravni 29
  valoviti 30
Greben
  iscrtavanje 23
  morfologija 157
  smjer 29

H

- Hounsfieldove jedinice 19, 35
Hibridni mostovi 79, 82
Hidroksilapatit 98

I

- Incizija 83, 239
C oblika 116
H oblika 101, 108, 109, 111, 170
labijalna 198
S oblika 113
  udaljena palatinalna 159
Imedijatno opterećenje 55, 83, 103, 233
Imedijatno postavljanje 43
Implantati
  dizajn 67
  neuspjeh 228
  otvaranje 107, 186
  pod kutom 212
  prijenos položaja 134, 146
  pterigoidni 212
  s vanjskim šesterokutom 117
  usađivanje 87, 185
  zigomatični 212
Indikatori smjera 87, 99, 165, 200
Inklinacija

- alveolarne i bazalne kosti 32
  grebena 36
Informirani pristanak 7
Interdentalna papila 252
Intraoralne retroalveolarne snimke 17, 46, 73
Izlazni profil 87

K

- Kasnna implantacija 69, 93, 103
 Kasno opterećenje 93, 107
 Kirurgija mekog vezivnog tkiva 186
 Kirurška šablona 20
     temeljena na CT-u 74
 Kompozitni transplantat 251
 Kompjutorska tomografija 19, 46, 73, 208, 232, 238
 Konvencionalna izrada mosta 75
 Konvencionalna tomografija 19
 Konture mekog tkiva 127
 Korektivni zahvati na mekom tkivu 249
 Kost
     gustoća 19
     niska 234
     kakvoća 27, 31, 32, 36, 67
     kondenzeri 50, 86, 104, 163, 164, 168, 214
     kvantiteta 28, 31, 32, 35
     nedostatak 174
     pregrijavanje 34
     procjena cijeljenja 183
     sprederi 213
     širenje 155, 161, 163, 166, 168
     širina 157
         gubitak 175, 195, 196, 197
     visina 158
         gubitak 175, 196, 19
     zahvati na 213
 Koštani transplantati 246
     dodatne membrane 184
     ekstraoralna mjesta 177
     fiksacija 182
     lokalizirani 186
     nedostatna širina kosti 234
     nedostatna visina kosti 236
     onlej 173, 198
     opsežni 195
     prilagođavanje 182
     pristup donorskom mjestu 180
     pristup mjestu prihvata 179
     radiološka procjena 183
     s criste illiace 197
     s ramusa 188, 189

L

- Lateralni cefalogrami 17
 Lateralni fiksacijski vijak 120, 142

M

- Magnetska rezonanca 23
 Marker položaja 85, 160
 Mikropropuštanje 51
 Minimalno otvaranje 108
 Mobilni protetski radovi 75
 Morseova konusna veza 51, 68, 89

N

- Nadogradnja
     odabir 55, 87, 138
     pričvršćivanje 117
     prijenos položaja 130, 146
     prilijeganje 17
     proba 87
     veza 68
 Neurovaskularni snop 241

O

- Odabir položaja 49, 85
 Određivanje međučeljusnih odnosa 128
 Okluzalno opterećenje 67
 Opće zdravlje 9
 Oralna rekonstrukcija, potpuna 128
 Oroantralna fistula 229
 Ortopantomogram 17, 46, 73, 208, 231
 Osteotomija 49, 85
 Otisci
     u prvoj kirurškoj fazi 51, 89, 97, 118, 120, 121, 138
     konvencionalni 138, 142
     direktni 125

P

- Pacijent
     procjena 9
     odabir 7
 Peteljkasti režanj 252
     inventirani 253, 260
     lateralni 253, 257
 Povećanje količine mekog tkiva 251
 Povećanje labijalne debljine mekog tkiva 252
 Prednja maksila 32
 Prednja mandibula 32
 Primarna stabilnost 44, 67
 Pristup nervusu alveolarisu inferioru 239, 244
 Privremeni cement 125

Proba
skeleta 128, 138
neglazirane keramike 128

Propuštanje bakterija 68

Protetski radovi
cementiranje 125
privremenii 55, 93, 100, 118, 129, 203
Protetska faza 119
Protetski postupci 119

R

Radioopakni markeri 20
Ramus 176, 180, 181, 188, 189
Retraktor 125
Retrakcijski konac 129
Rochetteov most 77, 79

S

Simfiza 176, 180, 181
Sinus
dno
instrumenti za podizanje 218
postupci 214
sluznica
generalizirano opstruktivno zasjenjenje 211
laceracija 226
polip ili mukolela 210
tanka 210
uklanjanje oboljelih tkiva i stranih tijela 211
zadebljana 210
podizanje
autogeni blok transplantat 223, 225
dvofazni postupak 221
granulirani transplantat 221, 225
jednofazni postupak 225
komplikacije 225, 227
kontaminacija 227
krvarenje 225
lateralni pristup 214
oroantralna fistula 229
sinusitis 229

Slobodni gingivni transplantati 250, 255
Slobodni nevaskularizirani transplantati 53
Subepitelni transplantati mokog tkiva 251, 264
Sulkus former 93, 106
Stereolitografija 30
Stražnja mandibula 35
Stražnja maksila 31, 207

T

Tehnika otvorene žlice 91, 134
Tehnika zatvorene žlice 137
Testiranje
diskriminatorno 243
hladnoćom 243
kuglicom vate 243
oštrim predmetom 242
topljinom 243
Transpozicija živca 237
Transgingivno cijeljenje 83, 106
Tvrda i meka tkiva
augmentacija 151
nedostaci 153
zahvati na 151

V

Vaskularizirani peteljkasti režanj 53
Veći broj jedinica 128
Vestibuloplastika 249
Visina grebena 156

Z

Zatvaranje
preko koštanog transplantata 252
preko implantata 252
Zatvaranje rane 91, 93, 117, 183, 185, 242